

STRATEGIA DE DEZVOLTARE SOCIO-ECONOMICĂ A SATULUI BRAVICEA 2016-2023

Document realizat de aparatul Primăriei Bravicea

1. Alexei Zatic - primarul satului Bravicea;
2. Iurie Lapp – secretarul-interimar al consiliului local;
3. Angela Timuş – contabil – şef, primăria satului Bravicea;
4. Veronica Burcă –specialist pentru percepere fiscală;
5. Serghei Popa – specialist pentru reglementarea regimului funciar;
6. Nina Uncu – asistent social.

CUPRINS:

- 1 CADRUL GENERAL AL STRATEGIEI1.1.Viziunea
- 1.2 Misiunea
- 1.3 Valorile Strategiei
- 1.4 Obiective Strategice
- 2 CADRUL OPERAȚIONAL AL STRATEGIEI
- 2.1 Obiectiv Strategic 1. Renovarea și dezvoltarea continuă a infrastructurii sociale
- 2.2 Obiectiv Strategic 2. Un mediu economic favorabil dezvoltării antreprenoriatului
- 2.3 Obiectiv strategic 3. Conștientizarea și implicarea populației în utilizarea rațională a resurselor naturale și ameliorarea stării mediului ambiant
- 2.4 Obiectiv strategic 4. Realizarea unui sistem instituțional modern, transparent, participativ și coezitiv
- 3 IMPLEMENTAREA ȘI MONITORIZAREA STRATEGIEI
- 3.1 Etape de Implementare
- 3.2 Monitorizarea Strategiei
- 3.2.1 Cadrul instituțional de monitorizare
- 3.2.2 Raportarea și Indicatorii de monitorizare
- 3.3 Riscuri și Impedimente de Implementare
- 4 PLANUL DE ACȚIUNI
- 4.1 Obiectiv Strategic 1. Renovarea și dezvoltarea continuă a infrastructurii sociale
- 4.2 Obiectiv Strategic 2. Un mediu economic favorabil dezvoltării antreprenoriatului
- 4.3 Obiectiv Strategic 3. Conștientizarea și implicarea populației în utilizarea rațională a resurselor naturale și ameliorarea stării mediului ambiant
- 4.4 Obiectiv Strategic 4. Realizarea unui sistem instituțional modern, transparent, participativ și coezitiv

NECESITĂȚI ȘI PRIORITĂȚI DE DEZVOLTARE A SATULUI BRAVICEA

Prima atestare documentară a satului Bravicea datează din 20.01.1603, este o unitate administrativ-teritorială situată între râurile Ichel și Cula, amplasat la Nord-Est de centrul raional Călărași la o distanță de 30 km și la o distanță de 60 km de Chișinău.

La Nord-Est este mărginit de teritoriul satului Bogzești (Raionul Telenești), la Vest - de teritoriul satului Meleşeni (Raionul Călărași), la Sud - de teritoriul satului Onești (Raionul Strășeni), la Sud-Vest - de teritoriul satului Frumoasa (Raionul Călărași), la Est - de teritoriul satului Săseni (Raionul Călărași). Satul este situat pe dealurile din centrul Moldovei la o altitudine între 100 și 350 m asupra nivelului mării. Suprafața intravilanului constituie 396 ha, iar a întregului teritoriu - 5945 ha.

Populația satului este la momentul actual de 3300 de oameni, dar în ultimii ani satul are o tendință de descreștere demografică. Numărul, structura și dinamica populației este cel mai important factor, forța motrice a schimbărilor și dezvoltării (sau stagnării) oricărei localități. Anume populația - adică componența după sex și vârstă, activitatea economică, necesitatea sa în locuințe, educație și cultură, în multe privințe determină ritmurile și stabilitatea creșterii economice, structura gradului de ocupare, organizarea sistemelor ocrotirii sănătății și învățământului, caracterul construcțiilor de locuințe, formarea zonelor de recreere.

Situația economică este caracteristică mediului rural din întreaga republică. Agricultură reprezintă în ansamblul economiei una din ramurile de mare importanță, menită să contribuie într-o măsură covârșitoare la relansarea creșterii economice, dar și sursa principală de existență pentru locuitorii comunei. Situația economică a satului în ultimul timp s-a agravat. Cauza principală a agravării situației privind sărăcia este insuficiența resurselor financiare, cauzată de lipsa locurilor de muncă. O prioritate pentru localitate ar fi dezvoltarea sectorului economic și crearea locurilor de muncă, dezvoltarea spiritului antreprenorial, care ar avea efecte pozitive și de lungă durată asupra reducerii migrației, creșterea natalității. Infrastructura socială a comunei este slab dezvoltată, iar cea existentă necesită reparații și dotări cu utilaj, aparataj, mobilier necesar.

Pe teritoriul satului funcționează un singur agent în domeniul producerii - fabrică de panificație, un agent economic în domeniul farmaceutic, 3 agenți economici în domeniul vânzării material de construcții, 6 agenți în domeniul comerțului cu produse alimentare, un agent economic în domeniul comerțului cu articole de uz casnic, un bar, un disco-bar, un întreprinzător individual ce oferă servicii de frizerie. În sat se organizează săptămânal târg de produse agro-alimentare și de animale. În extravilanul satului funcționează o stație de alimentare cu produse petroliere, se prestează servicii de vulcanizare.

Configurația terenurilor, clima zonei, terenurile dispersate, căile de acces, distanța față de centrul raional sunt factorii care au obligat la practicarea unei economii de tip agrar.

Problemele sectorului de afaceri sunt cauzate de insuficiența materiei prime calitative, mijloacele fixe uzate fizic și moral (Fabrica de vinuri fiind aproape inactive), lipsa unui sistem de irigare modern, tehnologiile și procesele tehnologice depășite, lipsa mijloacelor financiare pentru realizarea investițiilor. Pentru îmbunătățirea situației din sectorul agricol este indispensabilă elaborarea și implementarea programelor, politicilor sociale locale și externe pentru dezvoltarea infrastructurii de servicii agricole, utilizarea tehnologiilor avansate în agricultură, crearea întreprinderilor de prelucrare a materiei prime, creșterea competitivității economice, care vor favoriza dezvoltarea rurală și respectiv vor îmbunătăți condițiile de trai a populației comunei. Starea mediului ambiant este relativ bună, deoarece pe teritoriul acestuia nu există depozite cu

deșeurii toxice și organice. Totodată teritoriul comunei este poluat de gunoiștile autorizate, neautorizate și de activitatea zilnică a locuitorilor.

Instituțiile sistemului de ocrotire a sănătății prezente în comună asigură prestarea serviciilor de asistență medicală primară, în sat este amplasat Centrul de Sănătate în care activează 4 medici de familie, un cabinet de stomatologie, laborator.

Sistemul de educație a comunei este format din o instituție preșcolară cu o capacitate de 150 locuri, Gimnaziul „Ștefan cel Mare” din localitate, în care își fac studiile 350 de elevi. Condițiile de desfășurare a procesului instructiv-educativ sunt satisfăcătoare dar necesită a fi permanent asigurate cu resurse pentru buna funcționare. Deasemenea este necesar de construit o sală de sport și una de festivități. Este necesară crearea zonelor de agrement pentru tineri.

Activitatea culturală în comună este menținută prin intermediul Casei de Cultură, Școlii de Arte și a bibliotecii publice. Restabilirea tradițiilor cultural-istorice, a obiceiurilor și familiarizarea cu ele a generației noi reprezintă principalele direcții de activitate. Infrastructura tehnico-edilitară este relativ dezvoltată.

Localitatea este în cea mai mare parte gazificată, are rețea de aprovizionare cu apă (care nu este centralizată) dar nu dispune de un sistem de canalizare centralizată, de servicii de salubritate. Și în acest caz este indispensabilă implicarea sectorului privat în reabilitarea și dezvoltarea infrastructurii tehnicoedilitare. Evacuarea deșeurilor menajere se face individual. În comună nu există un serviciu specializat de salubritate.

Vegetația predominantă o formează plantele de cultură, viile și livezile. În pădurile care înconjoară localitatea cresc, în special, stejari, arțari, salcâmi, ulmi, tei. Cu părere de rău, în ultimii ani fondul forestier existent este supus anual defrișărilor ilicite, deoarece este unica resursă naturală din zonă, lemnul fiind folosit în construcție și la încălzire. Comuna nu are zone de odihnă amenajate și suferă de insuficiența resurselor acvatice.

Satul Bravicea este definit conform Legii privind organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova (nr. 764-XV din 27.12.2001). Reieșind din acest statut, în localitate sunt amplasate instituțiile care reprezintă autoritățile publice locale de nivelul I, ce asigură prestarea serviciilor publice de nivel local. Administrarea publică în unitățile administrativ-teritoriale se întemeiază pe principiile autonomiei locale, descentralizării serviciilor publice, eligibilității autorităților publice locale și consultării cetățenilor în probleme locale de interes deosebit. Autoritățile administrației publice locale beneficiază de autonomie decizională, organizațională, gestionară și financiară, au dreptul la inițiativă în tot ceea ce privește administrarea treburilor publice locale, exercitându-și, în condițiile legii, autoritatea în limitele teritoriului administrat. APL Bravicea este organizată și își desfășoară activitatea în conformitate cu legislația în vigoare, Regulamentul privind constituirea și funcționarea Consiliului s. Bravicea din 29.06.2011 și Regulamentul intern al primăriei din 05.10.2000. Deși dispune de un personal competent cu o bogată experiență în domeniu, fluctuația cadrelor poate afecta funcționarea serviciilor publice din cauza condițiilor de activitate și a salarizării necorespunzătoare atribuțiilor de serviciu. În anul 2015 bugetul comunei a constituit la partea de venituri în sumă de 3674,8 mii lei și cheltuieli în sumă de 3885,41 mii lei. În urma analizei detaliate s-a constatat că este indispensabilă modificarea și perfectarea legislației cu privire la sprijinul autorităților locale, raionale și republicane. O soluție ar fi și consolidarea fondurilor extrabugetare și identificarea oportunităților și stabilirea relațiilor de înfrățire cu localități din străinătate.

CADRUL GENERAL AL STRATEGIEI

1.1 Viziunea

Analiza diagnostic privind situația socio-economică a evidențiat necesitățile și tendințele de dezvoltare ale localităților, în baza cărora a fost conturată următoarea viziune strategică de dezvoltare a satului Bravicea pentru perioada 2016-2023:

**O COMUNITATE VIABILĂ, CU ASPECT MODERN, AUTOSUFICIENȚĂ
ECONOMICĂ, PRINCIPII SOCIALE ȘI MORALE CONSTRUCTIVE ȘI DURABILE,
BAZATE PE CULTUL DEZVOLTĂRII CAPACITĂȚILOR UMANE.**

Viziunea reflectă imaginea satului Bravicea și reprezintă punctul final de dezvoltare al comunității, fiind sinteza tuturor activităților planificate în prezenta Strategie. Strategia de dezvoltare socio-economică a satului are scopul să consolideze cooperarea tuturor actorilor, astfel încât, în următorii 5 ani viziunea să devină realitate.

1.2 Misiunea

Pentru realizarea Viziunii strategice misiunea comunității și a autorităților publice locale este:

**DE A TRANSFORMA SATUL BRAVICEA ÎNTR-O COMUNITATE MODEL PRIN
MENȚINEREA ȘI DEZVOLTAREA REALIZĂRILOR, IMPLEMENTÎND NOI
MODALITĂȚI DE CREȘTERE CALITATIVĂ ȘI CANTITATIVĂ A VIEȚII,
ÎNLĂTURÎND INDIFERENȚA POPULAȚIEI PRIN CONȘTIENȚIZAREA ROLULUI EI,
INVESTIND ÎN POTENȚIALUL UMAN ȘI VALORIFICÂNDU-L PERMANENT.**

1.3 Valorile Strategiei Realizarea viziunii și misiunii va fi asigurată de acceptarea de către fiecare cetățean al comunității a unui sistem de valori care vor deveni norme de conduită și atitudine general acceptate în următorii cinci ani. Acest sistem este compus din următoarele valori:

Cooperare. Strategia de dezvoltare va fi implementată doar lucrând împreună și în interes reciproc încercând să diminuăm divergențele la maximum.

Consultare. Orice acțiune cu impact asupra unei mari părți a comunității va fi discutată cu întreaga comunitate și implementată cu acordul majorității.

Activism. Această valoare este cheia succesului misiunii noastre și trebuie să se manifeste prin simțul răspunderii în îndeplinirea obligațiilor asumate și prin perseverența la toate etapele realizării Strategiei.

Competență. Este absolut necesară în soluționarea problemelor, un grad mai înalt de competență va avea drept rezultat obținerea unor performanțe mai înalte, catalizând realizarea scopurilor și îndeplinirea misiunii.

Profesionalism. Această valoare se va manifesta prin competență și rapiditate în soluționarea problemelor și va avea drept rezultat obținerea unor performanțe mai înalte, facilitând realizarea scopurilor și îndeplinirii misiunii.

Responsabilitate. Valoare obligatorie tuturor actorilor locali: APL, agenți economici, instituțiilor social - culturale și fiecărui membru a comunității în parte în activitatea cotidiană.

Transparență. O colaborare vizibilă, sinceră între actorii interni și externi. Fără transparență în acțiuni nu se poate obține o imagine reală a realizărilor satului.

Respect reciproc. Atitudine de stimă reciprocă atât în relațiile de serviciu, oficiale, cât și cele cotidiene.

Toleranță. Capacitatea de a te abține în situații critice, în interesul cauzei, a majorității.

Meritocrație. Această valoare se va manifesta prin promovarea factorilor de decizie în

dependență de competență și profesionalism având drept rezultat obținerea unor performanțe, facilitând realizarea tuturor scopurilor.

Interes reciproc. Numai prin interes reciproc este posibil realizarea unor lucruri frumoase, vom fi capabili să realizăm niște scopuri benefice, pentru comunitatea noastră.

Hărnicie. Valoarea care predomină în comunitatea noastră și se manifestă prin menținerea și ridicarea nivelului de trai a consătenilor.

Onestitate. Toate părțile implicate în procesul implementării Strategiei vor da dovadă de onestitate pentru a realiza o conlucrare sinceră întru realizarea succesului Strategiei.

1.4 Obiective Strategice Pentru realizarea Viziunii strategice activitățile tuturor factorilor implicați în procesul de dezvoltare locală vor fi orientate spre atingerea a patru obiective strategice:

I. RENOVAREA ȘI DEZVOLTAREA CONTINUĂ A INFRASTRUCTURII SOCIALE

II. UN MEDIU ECONOMIC FAVORABIL DEZVOLTĂRII ANTREPRENORIALITĂȚII

III. CONȘTIENȚIZAREA ȘI IMPLICAREA POPULAȚIEI ÎN UTILIZAREA RAȚIONALĂ A RESURSELOR NATURALE ȘI AMELIORAREA STĂRII MEDIULUI AMBIANT

IV. REALIZAREA UNUI SISTEM INSTITUȚIONAL MODERN, TRANSPARENT, PARTICIPATIV ȘI COEZITIV

Obiectivele strategice rezultă din confluența celor trei factori ai procesului de dezvoltare durabilă la nivel local: Mediu, Societatea și activitatea Economică.

2. Cadrul operațional al Strategiei

După analiza efectuată a necesităților și priorităților de dezvoltare a localității, având drept punct de reper Viziunea Strategică de Dezvoltare și Misiunea autorităților publice locale și a partenerilor locali de dezvoltare, au fost formulate Obiective Strategice de dezvoltare a localității pentru perioada următorilor 8 ani. Pentru fiecare din Obiectivele strategice au fost identificate programe și proiecte /acțiuni necesare de realizat.

1.5 **Obiectiv Strategic 1.** Renovarea și dezvoltarea continuă a infrastructurii sociale

Programe	Acțiuni / Proiecte
1. Reabilitarea instituțiilor sociale	Renovarea și realizarea de reparații curente în cadrul instituțiilor educative (grădinițe, gimnaziu, scoala de arte); Dotarea bazei tehnico-materiale și didactice a instituțiilor educative; Asigurarea Casei de Cultură cu aparataj modern.
2. Dezvoltarea serviciilor de asistență socială	Deschiderea unui centru de susținere a familiilor social vulnerabile; Crearea unui centru de plasament pentru persoanele în etate; Amenajarea căilor de acces în instituțiile publice pentru persoanele cu dizabilități.
3. Dezvoltarea infrastructurii medicale	Renovarea Centrului de sănătate; Dotarea Centrului de sănătate cu utilaj performant.

4. Renovarea și extinderea infrastructurii utilităților publice	<p>Renovarea și sistematizarea sistemului de aprovizionare cu apă potabilă;</p> <p>Construirea rețelei centralizate de canalizare;</p> <p>Renovarea și construcția canalelor de scurgere;</p> <p>Pavarea trotuarelor de pe străzile satului;</p> <p>Asigurarea iluminării străzilor;</p> <p>Administrarea gunoștii autorizate conform standardelor și îmbunătățirea serviciilor de colectare și transportare a deșeurilor;</p> <p>Reparația capitală a drumurilor asfaltate și asigurarea reparațiilor curente ale acestora;</p> <p>Construcția și reparația drumurilor adiacente din sat.</p>
5. Dezvoltarea zonelor de agrement	<p>Crearea centrului de agrement pentru tineret;</p> <p>Amenajarea și întreținerea locurilor de joacă pentru copii în sat;</p> <p>Renovarea locurilor de joacă pentru copii din incinta grădiniței.</p>

1.6 Obiectiv Strategic 2. Un mediu economic favorabil dezvoltării antreprenoriatului

Programe	Acțiuni/proiecte
1. Promovarea și susținerea business-ului mic și mijlociu	<p>Organizarea seminarelor de instruire pentru fermieri, potențiali antreprenori;</p> <p>Crearea Asociației Antreprenorilor din Bravicea;</p> <p>Dezvoltarea și prestarea serviciilor de informare și consultanță în agricultură;</p> <p>Susținerea în crearea activităților de prelucrare a produselor agricole;</p> <p>Promovarea creării ONG-urilor în domeniul economic;</p> <p>Redeschiderea unei mori de producere a făinii;</p> <p>Redeschiderea unei mori de producere a uleiului;</p> <p>Crearea Centrului Agricol Bravicea care va activa în următoarele domenii: achiziționarea, depozitarea și comercializarea produselor agricole, asigurarea cu piese de schimb, echipament și utilaj agricol, prin intermediul unui magazin ce ar reprezenta producția oferită de vânzători de tehnică agricolă, asigurarea cu îngrășăminte chimice și material semincer;</p> <p>Deschiderea unor ateliere de croitorie, cizmărie, etc.</p>
2. Dezvoltarea capacității de inovare și modernizare tehnologică	<p>Promovarea tehnologiilor avansate pentru producerea și procesarea produselor agricole competitive;</p> <p>Construcția rețelei de irigare a terenurilor agricole.</p>
3 Crearea unui climat investițional favorabil	<p>Îmbunătățirea gestionării terenurilor pentru investiții;</p> <p>Atragerea investitorilor care să creeze locuri de muncă;</p> <p>Atragerea de fonduri pentru dezvoltarea tehnicii agricole.</p>

1.7 Obiectiv strategic 3. Conștientizarea și implicarea populației în utilizarea rațională a resurselor naturale și ameliorarea stării mediului ambiant.

Programe	Acțiuni/proiecte
1. Crearea serviciului de salubritate în sat.	<p>Elaborarea planului de salubritate a localității;</p> <p>Amenajarea anuală și luarea sub control a gunoștilor autorizate;</p>

	Organizarea concursurilor anuale: „Cea mai curată stradă”, „Cea mai îngrijită fântână”.
2. Reducerea nivelului de poluare a mediului ambiant	Organizarea trimestrială a raidurilor ecologice pentru estimarea situației existente a stării sanitare a satului; Efectuarea analizelor și elaborarea studiilor privind nivelul de poluare a mediului ambiant; Elaborarea și adoptarea planului local de protecție a resurselor acvatice și solului; Implicarea populației în revitalizarea sondelor arteziene; Organizarea ciclurilor de seminar despre importanța resurselor naturale, mijloace de prevenire a poluării apei potabile, impactul negativ a defrișării fâșiilor de protecție a terenurilor agricole.
3. Elaborarea planului de amenajare a teritoriului	Ameliorarea stării actuale a parcului de la Casa de Cultură; Elaborarea și implementarea unor proiecte în aplicarea tehnologiilor pe anumite terenuri pilot; Promovarea modelelor de succes obținute în implementarea noilor tehnologii.

1.8 Obiectiv strategic 4. Realizarea unui sistem instituțional modern, transparent, participativ și coezitiv

Programe	Acțiuni/proiecte
1. Perfecționarea managementului APL	Instruirea și perfecționarea continuă a consilierilor și funcționarilor publici; Organizarea și desfășurarea permanentă a sondajelor de opinie publică; Identificarea, elaborarea, implementarea și evaluarea proiectelor de finanțare; Organizarea vizitelor de studiu și schimbului de experiență în managementul public.
2. Facilitarea accesului la informație	Editarea unui buletin informativ local; Identificarea oportunităților și implementarea proiectelor de crearea a postului local de radio parmanent; Crearea unui Centru de Informare și Acces la Informație; Amenajarea unor panouri informative în diferite sectoare ale satului; Desfășurarea întâlnirilor periodice cu participarea reprezentanților grupurilor de sector și autorităților locale; Elaborarea pagini WEB a satului; Organizarea și implementarea de campanii de educare și informare a populației pe subiecte menite să îmbunătățească stilul de viață în întreaga comunitate: protejarea naturii, colectarea deșeurilor, păstrarea curățeniei în locurile publice, voluntariat, etc.
3. Promovarea relațiilor de parteneriat și cooperare la nivel local, raional, republican și internațional	Susținerea ONG-urilor și promovarea activității acestora; Elaborarea și adoptarea Cartei Albe a cooperării autorităților publice locale și societății civile; Crearea grupelor de inițiativă (de spijin) în fiecare sector; Desfășurarea seminarelor meselor rotunde pentru promovarea importanței activității ONG-lor;

	Promovarea imaginii satului în republică și peste hotare; Identificarea oportunităților și stabilirea relațiilor de înfrățire cu localități din străinătate.
--	---

3. Implementarea și Monitorizarea Strategiei

3.1 Etape de Implementare

Procesul de implementare a strategiei de dezvoltare durabilă este lansat la momentul adoptării Strategiei de dezvoltare Durabilă de către Consiliul Local. Acest proces fructifică eforturile administrației publice locale, societății civile, grupurilor de inițiativă din partea locuitorilor satului (din cadrul tuturor categoriilor vulnerabile), agenților economici, actorilor externi (Consiliul raional, Organizațiile internaționale) în realizarea tuturor acțiunilor.

Implementarea Strategiei de Dezvoltare a satului Bravicea poate fi divizată în convențional în 3 etape:

Adoptarea Strategiei de dezvoltare. În cadrul acestei etape Strategia de dezvoltare este examinată în cadrul dezbaterilor publice la Adunarea Comunitară. După introducerea tuturor propunerilor și recomandărilor apărute, Strategia va fi înaintată Consiliului Local spre aprobare în ședință. . După aprobarea strategiei, Primăria va coordona elaborarea planurilor de acțiuni trimestriale și anuale privind realizarea strategiei în conformitate cu Planul Strategic de Acțiuni.

Implementarea Strategiei de Dezvoltare ține de realizarea tuturor acțiunilor, activităților, și proiectelor prioritare. Pentru fiecare acțiune, proiect se vor descrie activitățile necesare, responsabilii și perioada de desfășurare, vor fi identificate și asigurate sursele de finanțare a proiectelor propuse spre implementare.

Monitorizarea Strategiei de dezvoltare. În perioada de implementare responsabilii de realizarea planului de acțiuni vor raporta îndeplinirea activităților, proiectelor și atingerea obiectivelor specifice. Monitorizarea proiectelor, acțiunilor și strategiilor se va efectua prin intermediul Indicatorilor de implementare stabiliți. Actualizarea Planului Strategic de acțiuni se va efectua lunar, trimestrial, semestrial, anual în funcție de schimbările ce vor interveni.

3.2 Monitorizarea Strategiei

3.2.1 Cadrul instituțional de monitorizare Procesul de monitorizare a strategiei constă în:

- evaluarea atingerii obiectivelor strategice și obiectivelor specifice care va fi realizată prin intermediul indicatorilor de implementare;
- raportarea rezultatelor evaluării. Monitorizarea implementării strategiei se va efectua de către Comitetul de Monitorizare și Supraveghere (CMS), în componența căruia vor fi incluși reprezentanți ai tuturor factorilor implicați în dezvoltare: Consiliul Local, Primărie, Agenți economici, instituții educaționale, organizații non-guvernamentale.

Comitetul de Monitorizare și Supraveghere are următoarele responsabilități:

- aprobarea și implementarea Strategiei și a Planului de acțiuni;
- identificarea și asigurarea resurselor financiare necesare pentru implementarea proiectelor și acțiunilor;
- evaluarea activității de implementare a Strategiei;
- actualizarea strategiei în cazul apariției unor noi necesități sau realizării unor proiecte; analiza rapoartelor intermediare prezentate de responsabilii de implementare;
- analiza indicatorilor de implementare și evaluarea stadiului de realizare a fiecărei acțiuni;
- realizarea și prezentarea instrumentelor de monitorizare și evaluare (rapoartele finale de implementare a acțiunilor și proiectelor).

Comitetul de Monitorizare și Supraveghere va colabora în permanență cu Unitatea Specializată de Planificare Strategică și cu Consiliul Participativ Local, care reprezintă cele două unități ale cadrului instituțional de implementare.

În implementarea strategiei responsabilitățile de bază ale USPS vor fi:

- planificarea implementării acțiunilor; elaborarea și promovarea adoptării deciziilor privind acțiunile de implementare;
- coordonarea activităților de implementare a acțiunilor și proiectelor de dezvoltare;
- coordonarea activităților de atragere a surselor financiare alternative în scopul realizării problemelor identificate;
- monitorizarea implementării planului de acțiuni;
- elaborarea rapoartelor și prezentarea lor către Consiliul Local; acordarea asistenței tehnice și consultative în toate domeniile;
- elaborarea și dezbateră proiectelor prioritare de dezvoltare;
- analiza deciziilor privind diverse probleme ale satului;
- elaborarea și inițierea modificărilor în strategie; elaborarea studiilor și proiectelor de dezvoltare etc.

Responsabilitatea cea mai importantă a CPL în implementarea strategiei este asigurarea transparenței procesului de implementare, precum și a participării locuitorilor în implementarea planului de acțiuni, prin:

- avizarea și punerea în dezbatere a rapoartelor și proiectelor propuse de USPS și CMS;
- asigurarea cadrului participativ și organizatoric pentru implementarea Planului de acțiuni;
- propunerea și discutarea modificărilor în Planul de acțiuni;
- actualizarea planului și reactualizarea Strategiei;
- propagarea Concepțului de Dezvoltare Durabilă;
- propagarea principiilor Drepturilor Omului și a Egalității de Gen;
- consultarea USPS și CMS privind măsurile planului local de acțiuni;
- asigurarea transparenței în activitatea APL privind implementarea Planului de acțiuni;

Un rol important în procesul de implementare a strategiei îl are Consiliul Local, care se va ocupa nemijlocit de monitorizarea și evaluarea procesului de implementare a Planului de acțiuni; Competențele Consiliului local se vor axa pe :

- coordonarea activităților de antrenare a populației în acțiunile de realizare a proiectelor;
- promovarea dialogului permanent cu locuitorii, asigurarea transparenței în activitatea APL;

- încurajarea voluntarilor în diverse activități publice;
- stimularea și coordonarea conlucrării actorilor comunității în realizarea obiectivelor comune;
- parteneriatul cu APL, ONG, agenții economici, populație în ceea ce privește implementarea, monitorizarea și evaluarea strategiei.

Numai cu eforturi comune va fi posibil ca Strategia de Dezvoltare Durabilă a satului Bravicea să fie realizată în viață.

3.2.2 Raportarea și Indicatorii de monitorizare Raportarea implementării strategiei se va efectua prin elaborarea și prezentarea de către responsabilii de implementare a rapoartelor trimestriale către Comitetul de Monitorizare și Supraveghere privind realizarea planului de acțiuni și a obiectivelor specifice. Anual Comitetul de Monitorizare și Supraveghere va prezenta Consiliului Local raportul de evaluare a implementării Strategiei.

Evaluarea implementării Strategiei se va efectua prin analiza indicatorilor de performanță. Pentru fiecare acțiune planificată sunt stabiliți anumiți indicatori de implementare care vor fi monitorizați. În baza informațiilor furnizate de responsabilii de implementare, beneficiarii sau instituțiile specializate vor stabili nivelul și gradul de implementare a acțiunilor și gradul de realizare a obiectivelor fixate.

Obiectiv Strategic 1. Renovarea și dezvoltarea continuă a infrastructurii sociale

Program	Indicatori de monitorizare
Reabilitarea instituțiilor sociale	Număr de unități de infrastructură reabilite; Baze tehnico-materiale și didactice îmbunătățite; Numărul de persoane beneficiare; Numărul de absolvenți ce activează în sat; Suma alocată pentru procurarea materialelor didactice și educaționale; Suma alocată pentru procurarea aparatajului modern în casa de cultură.
Dezvoltarea serviciilor de asistență socială	Numărul beneficiarilor a serviciilor de asistență socială; Numărul structurilor nou înființate în domeniul asistenței sociale; Numărul persoanelor în etate ce sunt plasate în centru.
Renovarea și extinderea infrastructurii utilităților publice	Lungimea rețelelor de apă și canalizare renovate și construite; Lungimea canalelor de scurgere a apelor pluviale; Numărul gospodăriilor conectate la sursa de gaz; Lungimea trotuarelor pavate; Numărul de străzi iluminate; Numărul de beneficiari ai serviciului de salubritate; Lungimea drumurilor reparate, construite.
Dezvoltarea infrastructurii medicale	Baza tehnico-materială îmbunătățită; Racordarea la utilități publice; Achiziționarea unui transport de urgență; Numărul beneficiarilor.
Dezvoltarea zonelor de agrement	Număr de locuri de joacă amenajate; Diversitatea echipamentelor de joacă aduse în locurile din incinta grădiniței de copii; Numărul de persoane beneficiare; Număr de facilități oferite.

Obiectiv Strategic 2. Un mediu economic favorabil dezvoltării antreprenoriatului

Program	Indicatori de monitorizare
Promovarea și susținerea businessului mic și mijlociu	Numărul de participanți la seminarele de instruire; Volumul surselor atrase prin proiecte implementate de ONG-urile economice; Număr de beneficiari; Număr de servicii prestate; Număr de afaceri noi înregistrate; Volumul tranzacțiilor Centrului Agricol; Numărul de beneficiari ai Centrului Agricol.
Dezvoltarea capacității de inovare și modernizare tehnologică	Creșterea calității produselor agricole; Tehnologii avansate promovate în agricultură; Numărul de utilaje agricole achiziționate; Numărul beneficiarilor.
Crearea unui clima investițional favorabil	Terenuri utilizate pentru investiții Bază de date actualizată a potențialului investițional număr de investitori atrași; Număr de afaceri noi deschise; Număr de locuri de muncă create

Obiectiv Strategic 3. Conștientizarea și implicarea populației în utilizarea rațională a resurselor naturale și ameliorarea stării mediului ambiant

Program	Indicatori de monitorizare
Crearea serviciului de salubritate în sat.	Numărul platformelor existente pentru pre colectarea deșeurilor; Amenajarea gunoiștilor autorizate; Numărul acțiunilor desfășurate; Km de suprafețe curățate.
Reducerea nivelului de poluare a mediului ambiant	Numărul de raiduri ecologice pentru estimarea situației existente a stării sanitare a satului; Numărul seminarelor desfășurate despre importanța resurselor naturale mijloace de prevenire a poluării apei potabile, impactul negativ a defrișării fâșiilor de protecție a terenurilor agricole.
Elaborarea planului de amenajare a teritoriului	Suprafața de spații verzi regenerate; Numărul de copaci sădiți.

Obiectiv Strategic 4. Realizarea unui sistem instituțional modern, transparent, participativ și coezitiv

Program	Indicatori de monitorizare
Perfecționarea managementului APL	Număr de consilieri și funcționari instruiți; Număr de seminarii; Număr de funcționari participanți la cursurile de perfecționare; Numărul de sondaje de opinie desfășurate.
Facilitarea accesului la informație	Număr de ediții ale buletinului informativ editate; Numărul de emisiuni ale postului local de radio; Număr de panouri informative amenajate; Numărul întrunirilor desfășurate; Număr de participanți la întruniri; Numărul de accesări a paginii WEB; Numărul de posturi a sistemului informațional ale Primăriei;

	Număr de participanți la cursurile de instruire.
Promovarea relațiilor de parteneriat și cooperare la nivel local, raional, republican și internațional	Numărul de parteneriate instituite prin adoptarea Cartei Albe; Număr de grupuri de inițiativă create; Număr de seminare și mese rotunde desfășurate; Numărul ONG locale înregistrate; Numărul proiectelor realizate de ONG; Număr de acorduri de colaborare (înfrățire) încheiate.

3.3 Riscuri și Impedimente de Implementare

Realizarea efectivă a acțiunilor propuse în Strategia de dezvoltare poate fi împiedicată de prezența anumitor riscuri și impedimente de implementare. Riscurile și impedimentele aferente implementării strategiei de dezvoltare pot fi divizate în două categorii: (i) interne și (e) externe.

Domeniu	Descriere
Riscuri și impedimente interne	
Managementul implementării strategiei	Confruntări de interese privind implementarea strategiei; Experiență nesemnificativă în elaborarea, promovarea și gestionarea proiectelor de dezvoltare; Prevalarea intereselor personale; Resurse financiare limitate; Lipsa capacităților de atragere a investițiilor.
Parteneriat	Neconlucrarea autorităților publice locale cu sectorul de afaceri și comunitatea; Indiferența și neimplicarea populației în susținerea activităților; Neimplicarea partenerilor naționali și internaționali.
Dezvoltarea economică	Lipsa interesului din partea comunității de afaceri în dezvoltarea bazei economice locale; Dependența sectorului agrar de condițiile naturii.
Social	Resurse limitate pentru acordarea asistenței sociale; Pauperizarea continuă a populației; Emigrarea forței de muncă.
Mediu	Lipsă de dorință a populației de a conștientiza pericolul folosirii apei poluate asupra sănătății lor; Lipsa doritorilor de a presta servicii de salubritate.
Riscuri și impedimente externe	
Cadrul politicojuridic	Instabilitatea cursului politic; Contradicția și instabilitatea legislației în vigoare.
Relații parteneri externi	Lipsa conlucrării cu autoritățile publice raionale și centrale; Micșorarea cuantumul transferurilor de la bugetul raional.
Starea economiei	Potențial investițional redus; Inaccesibilitatea piețelor de desfacere de peste hotare; Infrastructură de afaceri nedezvoltată; Instabilitatea economică.

4. Planul de acțiuni

4.1 Obiectiv Strategic 1. Renovarea și dezvoltarea continuă a infrastructurii sociale

Program	Acțiuni/proiecte	Perioada de implementare	Responsabil	Cost estimativ,	Surse potențială de
---------	------------------	--------------------------	-------------	-----------------	---------------------

				mii lei	finanțare
Reabilitarea instituțiilor sociale	Renovarea și realizarea de reparații curente în cadrul instituțiilor educative (grădiniță, gimnaziu)	2016-2023	Primăria, conducerea gimnaziului	1300	Buget local, Surse atrase, Proiecte
	Dotarea bazei tehnico-materiale și didactice a instituțiilor educative	2016-2018	Primăria, Consiliul Local,	100	Surse atrase, Buget local
	Asigurarea casei de cultură cu aparataj modern	2016-2018	Consiliul local	50	Surse atrase
Dezvoltarea serviciilor de asistență socială	Crearea unui centru de plasament pentru persoanele în etate	2016-2018	Primăria	70	Surse atrase, Proiecte
	Amenajarea căilor de acces în instituțiile publice pentru persoanele cu dizabilități	2016-2018	Primăria	10	Bugetul local, Surse atrase, Proiecte
	Deschiderea unui centru de susținere a familiilor social vulnerabile.	2016-2020	Primăria	20	Surse atrase, Proiecte
Dezvoltarea infrastructurii medicale	Renovarea centrului medicilor de familie	2016-2020	Primăria, Consiliul Raional, Ministerul Sănătății	200	Buget local, Buget raional, Surse atrase
	Dotarea CS cu utilaj performant	2016-2020	Primăria, Consiliul Raional, Ministerul Sănătății	400	Buget local, Buget raional, Surse atrase
Dezvoltarea zonelor de agrement	Crearea centrului de agrement pentru tineret.	2016-2020	Primăria	200	Surse atrase, Proiecte
	Administrarea și întreținerea parcului de la Casa de Cultură	2016-2020	Primăria	70	Buget local, Surse atrase
	Amenajarea și întreținerea locurilor de joacă pentru copii în sat	2016-2020	Primăria	100	Buget local, Proiecte, Surse atrase
	Renovarea locurilor de joacă pentru	2016-2020	Primăria	140	Buget local, Surse atrase

	copii din incinta grădiniței				
Renovarea și extinderea infrastructurii utilităților publice	Pavarea trotuarelor de pe străzile satului	2016-2020	Primăria, APL	1000	Buget Local, Buget rational, Proiecte
	Reparația capitală a drumurilor asfaltate și asigurarea reparațiilor curente ale acestora	2016-2023	Primăria, APL	1500	Surse atrase, Proiecte
	Reparația, iluminarea străzilor din sat	2016-2020	Primăria, APL	1200	Bugetul local, Surse atrase, Proiecte
	Renovarea sistemului de aprovizionare cu apă potabilă și canalizare	2016-2020	Primăria	16000	Buget local, Surse atrase, proiecte
	Renovarea și construcția canalelor de scurgere	2016-2020	Primăria	30	Buget local, Surse atrase
	Extinderea rețelei de gazificare	2016-2020	Primăria	70	Buget local, Surse atrase, Proiecte
	Administrarea gunoiștii autorizate conform standardelor și îmbunătățirea serviciilor de colectare și transportare a deșeurilor.	2016-2023	Primăria	100	Buget local, Surse atrase, Proiecte

4.2 Obiectiv Strategic 2. Un mediu economic favorabil dezvoltării antreprenoriatului

Program	Acțiuni/proiecte	Perioada de implementare	Responsabil	Cost estimativ, mii lei	Surse potențială de finanțare
Promovarea și susținerea business-ului mic și mijlociu	Organizarea seminarelor de instruire pentru fermieri, potențiali antreprenori	2016-2023	Primăria, APL	10	Surse atrase
	Crearea Asociației Antreprenorilor din Bravicea	2016-2018	Primăria, APL	10	Surse atrase, Buget local
	Dezvoltarea și	2016-2023	Primăria,	15	Surse atrase

	prestarea serviciilor de informare și consultanță în agricultură		APL, Agenții economici, ACSA		
	Promovarea creării ONG-urilor în domeniul economic	2016-2023	Primăria, APL, Agenții economici	5	Surse atrase, Proiecte, Buget local
	Susținerea în crearea activităților de prelucrare a produselor agricole (legume, fructe, lactate).	2016-2023	Primăria, Agenții economici	10	Surse atrase, Proiecte, Buget local
	Crearea Centrului Agricol Bravicea care va activa în următoarele domenii: achiziționarea, depozitarea și comercializarea produselor agricole, asigurarea cu piese de schimb, echipament și utilaj agricol, prin intermediul unui magazin ce ar reprezenta producția oferită de vânzători de tehnică agricolă, asigurarea cu îngrășăminte chimice și material semincer.	2016-2023	Primăria, Agenții economici	50	Surse atrase, Buget local, Proiecte
	Redeschiderea unei mori de producere a făinii și uleiului	2016-2018	Primăria, Agenții economici	20	Surse atrase, Proiecte
	Deschiderea unor ateliere de croitorie, cizmărie;	2016-2018	Primăria, Agenții economici	7	Surse atrase, Proiecte, Buget local
Dezvoltarea capacității de inovare și modernizare tehnologică	Promovarea tehnologiilor avansate pentru producerea și procesarea produselor agricole competitive	2016-2020	Primăria, APL	6	Surse atrase

	Construcția rețelei de irigare a terenurilor agricole	2016-2020	Primăria, APL, agenții economici, comunitatea	500	Surse atrase
Crearea unui climat investițional favorabil	Îmbunătățirea gestionării terenurilor pentru investiții	2016-2020	Primăria	400	Buget local
	Atragerea investitorilor care să creeze locuri de muncă;	2016-2020	Primăria	25	Buget local Surse atrase
	Atragerea de fonduri pentru dezvoltarea tehnicii agricole.	2016-2020	Primăria Agenții economici	1200	Buget local Surse atrase

4.3 Obiectiv Strategic 3. Conștientizarea și implicarea populației în utilizarea rațională a resurselor naturale și ameliorarea stării mediului ambiant

Program	Acțiuni/proiecte	Perioada de implementare	Responsabil	Cost estimativ, mii lei	Surse potențială de finanțare
Crearea serviciului de salubritate în sat.	Elaborarea planului de salubritate a localității.	2016	Primăria	-	Buget local, Surse atrase
	Amenajarea anuală și luarea sub control a gunoiștilor autorizate.	2016-2018	Primăria	30	Buget local, Surse atrase
	Organizarea concursurilor anuale: "Cea mai curată stradă", "Cea mai îngrijită fântână".	2016-2018	Primăria	21	Buget local, Surse atrase
Reducerea nivelului de poluare a mediului ambiant	Organizarea trimestrială a raidurilor ecologice pentru estimarea situației existente a stării sanitare a satului.	2016-2018	Primăria, ONG	20	Buget local, Surse atrase
	Efectuarea analizelor și elaborarea studiilor privind nivelul de poluare a mediului ambiant.	2016-2020	Primăria, ONG	10	Buget local, Surse atrase
	Elaborarea și	2016-2020	Primăria,	5	Buget local,

	adoptarea planului local de protecție a resurselor acvatice și solului.		ONG		Surse atrase
	Implicarea populației în revitalizarea sondelor arteziene.	2016-2020	Primăria, ONG	210	Buget local, Surse atrase
	Organizarea ciclurilor de seminare despre importanța resurselor naturale, mijloace de prevenire a poluării apei potabile, impactul negativ a defrișării fâșiilor de protecție a terenurilor agricole.	2016-2018	Primăria, ONG	10	Buget local, Surse atrase
Elaborarea planului de amenajare a teritoriului	Ameliorarea stării actuale a parcului de la Casa de Cultură	2016-2018	Primăria	50	Buget local
	Elaborarea și implementarea unor proiecte în aplicarea tehnologiilor pe anumite terenuri pilot	2016-2018	Primăria	40	Buget local, Surse atrase
	Promovarea modelelor de succes obținute în implementarea noilor tehnologii	2016-2020	Primăria	10	Surse atrase

4.4 Obiectiv Strategic 4. Realizarea unui sistem instituțional modern, transparent, participativ și coezitiv

Program	Acțiuni/proiecte	Perioada de implementare	Responsabil	Cost estimativ, mii lei	Surse potențială de finanțare
Perfecționarea managementului APL	Instruirea și perfecționarea continuă a consilierilor și funcționarilor publici	2016-2020	Primăria	10	Buget local Surse atrase
	Organizarea și desfășurarea permanentă a	2016-2020	APL	5	Buget local, Surse atrase

	sondajelor de opinie publică.				
	Organizarea vizitelor de studiu și schimbului de experiență în managementul public	2016-2020	APL	15	Buget local, Surse atrase
	Identificarea, elaborarea, implementarea și evaluarea proiectelor de finanțare	2016-2020	Primăria, ONG	60	Surse atrase
Facilitarea accesului la informație	Editarea unui buletin informativ local	2016-2023	Primăria	120	Buget local, Surse atrase
	Elaborarea pagini WEB a satului.	2016	Primăria	10	Buget local
	Identificarea oportunităților și implementarea proiectelor de crearea a postului local de radio	2016	Primăria	20	Buget local, Surse atrase
	Organizarea și implementarea de campanii de educare și informare a populației pe subiecte menite să îmbunătățească stilul de viață în întreaga comunitate: protejarea naturii, colectarea deșeurilor, păstrarea curățeniei în locurile publice, voluntariat, etc.	2016-2018	Primăria, ONG	100	Proiecte, Surse atrase
	Crearea unui Centru de Informare și Acces la Informație.	2016-2018	APL	10	Surse atrase
	Amenajarea unor panouri informative în diferite sectoare ale satului.	2016-2018	APL	10	Buget local, Surse atrase
	Desfășurarea întâlnirilor periodice cu participarea reprezentanților	2016-2018	APL	5	Buget local

	grupurilor de sector și autorităților locale				
Promovarea relațiilor de parteneriat și cooperare la nivel local, raional, republican și internațional	Susținerea ONG-urilor și promovarea activității acestora	2016-2018	Comunitate, APL	15	Surse atrase
	Elaborarea și adoptarea Cartei Albe a cooperării autorităților publice locale și societății civile	2016-2018	APL	10	Buget local
	Crearea grupelor de inițiativă (de spijin) în fiecare sector	2016-2018	APL	15	Buget local
	Desfășurarea seminarelor meselor rotunde pentru promovarea importanței activității ONG-urilor	2016-2018	APL	10	Buget local
	Identificarea oportunităților și stabilirea relațiilor de înfrățire cu localități din străinătate	2016-2018	APL	18	Surse atrase, Proiecte
	Promovarea imaginii comunei în republică și peste hotare	2016-2018	APL	20	Surse atrase,

SECRETARUL-INTERIMAR
AL CONSILIULUI LOCAL

Iurie LAPP

